

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Historia przekładu Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Filologia polska Specjalność Specjalność przekładowa Jednostka organizacyjna Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej Poziom studiów studia drugiego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki	Cykl dydaktyczny 2023/24 Kod zajęć 03FPLPRZS.22S.12591.23 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy specjalnościowy Blok zajęciowy Przedmioty specjalnościowe	
Koordynator zajęć	Sylwia Karolak, Agnieszka Kula, Ewa Rajewska	
Prowadzący zajęcia	Agnieszka Kwiatkowska	
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia Ćwiczenia: 30, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	przekazanie wiedzy o historii przekładu, szczególnie o teoriach przekładu w ujęciu historycznym oraz o najważniejszych tłumaczonych tekstach literackich (z uwzględnieniem ich wpływu na rozwój polskiej kultury)
C2	przekazanie wiedzy o kontaktach międzykulturowych i ich związkach z rozwojem sztuki przekładu (zwłaszcza w epokach dawnych)
C3	przekazanie wiedzy o wpływie wielojęzyczności i wielokulturowości społeczeństwa Rzeczypospolitej na tłumaczenie istotnych dzieł kultury
C4	zapoznanie z podstawową terminologią dotyczącą przekładu
C5	doskonalenie umiejętności analizy, interpretacji oraz wartościowania tłumaczonego tekstu literackiego (w kontekście literatury języka oryginału i przekładu)
C6	doskonalenie umiejętności czytania tekstów teoretycznoliterackich

Wymagania wstępne

Brak

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	wymienia i charakteryzuje najważniejsze w historii literatury koncepcje tłumaczenia oraz osadza je w kontekście kulturowym (również w kontekście kontaktów międzykulturowych)	FPL_K2_W03, FPL_K2_W08	Kolokwium pisemne, Test
W2	wskazuje i interpretuje przetłumaczone teksty literackie, które w kolejnych epokach wywarły szczególnie duży wpływ na rozwój polskiej kultury i literatury	FPL_K2_W03, FPL_K2_W04, FPL_K2_W08	Kolokwium pisemne, Test
W3	omawia sposób tłumaczenia wybranych konwencji i gatunków literackich z uwzględnieniem przemian w kolejnych epokach, a szczególnie z uwzględnieniem wielojęzyczności i wielokulturowości dawnej Rzeczypospolitej	FPL_K2_W03, FPL_K2_W04	Kolokwium pisemne, Test
Umiejętności - Student/ka:			
U1	proponuje własne rozwiązania przekładowe tekstów literackich, które w kolejnych epokach wywarły szczególnie duży wpływ na rozwój polskiej kultury i literatury	FPL_K2_U01, FPL_K2_U02, FPL_K2_U03	Kolokwium pisemne, Test
U2	przygotowuje dłuższą (ustną lub pisemną) wypowiedź (bądź prezentację zespołową) na temat wybranego problemu historii przekładu, z użyciem właściwego dla tej dziedziny języka naukowego i odwołaniem do literatury przedmiotu	FPL_K2_U03, FPL_K2_U04, FPL_K2_U05, FPL_K2_U09, FPL_K2_U10	Kolokwium ustne, Projekt, Prezentacja multimedialna

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U3	czyta ze zrozumieniem i analizuje prace naukowe z zakresu historii przekładu, rekonstruuje ich główne tezy	FPL_K2_U03, FPL_K2_U04, FPL_K2_U05	Kolokwium pisemne, Test, Projekt

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Przedmiot zainteresowań historii przekładu i jej miejsce wśród dziedzin nauki o literaturze	W1, U2, U3	Ćwiczenia
2.	Historia przekładów biblijnych (charakterystyka najważniejszych tłumaczeń, pojęcie serii przekładowej, uwarunkowania przekładów biblijnych w kolejnych epokach, Biblia a wielojęzyczność i wielokulturowość jej odbiorców)	W1, W2, W3, U1, U2, U3	Ćwiczenia
3.	Epos na warsztacie tłumacza (przekłady Iliady na j. polski, heksametr na warsztacie tłumacza, ewolucja konwencji gatunkowej, recepcja eposów w wielojęzycznym średniowieczu i renesansie)	W1, W2, W3, U1, U2	Ćwiczenia
4.	Horacy – przekłady, parafrazy, oddziaływanie na kulturę polską (ze szczególnym uwzględnieniem prac J. Kochanowskiego i S. Petrycego, w kontekście dwujęzyczności polskiego renesansu)	W1, W2, W3, U1, U2, U3	Ćwiczenia
5.	Wielojęzyczność literatury polskiego średniowiecza i renesansu a problemy przekładu	W2, U1, U2, U3	Ćwiczenia
6.	Strategie przekładowe polskiego renesansu, baroku i oświecenia (np. w odniesieniu do twórczości Ł. Górnickiego, J. A. Morsztyna, prac F. K. Dmochowskiego, I. Krasickiego, M. Fijałkowskiego)	W1, W2, W3, U1, U2	Ćwiczenia
7.	Szekspir a literatura polska – historia przekładu dramatów szekspirowskich (wybrane zagadnienia)	W1, W2, W3, U1, U2, U3	Ćwiczenia
8.	Rola przekładów literatury francuskiej w polskiej kulturze (na przykładzie dokonań T. Żeleńskiego)	W1, W2, U1, U2	Ćwiczenia
9.	Dwudziestowieczne dyskusje wokół problematyki przekładowej (na przykładzie sporu o Eugeniusza Oniegina)	W1, W2, W3, U1, U2	Ćwiczenia
10.	Problematyka przekładu poezji awangardowej	W2, W3, U1, U2, U3	Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Ćwiczenia	Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków, Metoda ćwiczeniowa, Metoda badawcza (dociekania naukowego), Metoda warsztatowa, Metoda projektu

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia	Warunkami zaliczenia zajęć są: zdanie kolokwium oraz testu, przygotowanie projektu oraz prezentacji multimedialnej. Kryteria oceniania: Bardzo dobry (bdb; 5,0) – student posiada obszerną wiedzę z zakresu historii przekładu; wnikliwie charakteryzuje teorię i praktykę przekładową kolejnych epok, biegle posługuje się podstawową terminologią z zakresu tej dziedziny; swobodnie stosuje nabytą wiedzę w praktyce interpretacyjnej, sprawnie analizuje, interpretuje przetłumaczony tekst literacki, wskazując jego znaczenie dla rozwoju kultury przyjmującej, w razie potrzeby uruchamiając kontekst interdyscyplinarny (zwłaszcza dotyczący wielokulturowości i wielojęzyczności), wartościując oraz odwołując się do literatury przedmiotu; potrafi czytać ze zrozumieniem teksty naukowe dobry plus (db+; 4,5) – jak wyżej, z nieznacznymi niedociągnięciami (zwłaszcza w praktycznym zastosowaniu warsztatu badawczego) dobry (db; 4,0) - student posiada znaczną wiedzę z zakresu historii przekładu; charakteryzuje teorię i praktykę przekładową kolejnych epok, poprawnie posługuje się podstawową terminologią z zakresu tej dziedziny; stosuje nabytą wiedzę w praktyce interpretacyjnej, dość sprawnie analizuje, interpretuje przetłumaczony tekst literacki, wskazując jego znaczenie dla rozwoju kultury przyjmującej, wartościując oraz odwołując się do literatury przedmiotu, uruchamiając po części kontekst wielokulturowości i wielojęzyczności; potrafi czytać ze zrozumieniem teksty naukowe dostateczny plus (dst+; 3,5) - student posiada zadowalającą wiedzę z zakresu historii przekładu; charakteryzuje najważniejsze założenia teorii i praktyki przekładowej kolejnych epok, na ogół poprawnie posługuje się podstawową terminologią z zakresu tej dziedziny; próbuje stosować nabytą wiedzę w praktyce interpretacyjnej, poprawnie analizuje, interpretuje przetłumaczony tekst literacki, na ogół poprawnie wskazując jego znaczenie dla rozwoju kultury przyjmującej, wartościując oraz odwołując się do najważniejszych pozycji z literatury przedmiotu; potrafi rekonstruować najważniejsze tezy tekstów naukowych dostateczny (dst; 3,0) - student posiada podstawową wiedzę z zakresu historii przekładu; wymienia najważniejsze założenia teorii i praktyki przekładowej kolejnych epok, podejmuje próby posługiwania się podstawową terminologią z zakresu tej dziedziny; próbuje stosować nabytą wiedzę w praktyce interpretacyjnej, na ogół poprawnie (choć odtwórczo) analizuje, interpretuje przetłumaczony tekst literacki, niekiedy wskazując jego znaczenie dla rozwoju kultury przyjmującej oraz odwołując się do kluczowych pozycji z literatury przedmiotu; potrafi rekonstruować najważniejsze tezy wybranych tekstów naukowych niedostateczny (ndst; 2,0) - student nie posiada podstawowej wiedzy z zakresu historii przekładu; nie potrafi wymienić ani tym bardziej omówić najważniejszych założeń teorii i praktyki przekładowej kolejnych epok, podejmuje nieudane próby posługiwania się podstawową terminologią z zakresu tej dziedziny; nie stosuje nabytej wiedzy w praktyce interpretacyjnej, nie analizuje przetłumaczonego tekstu literackiego wystarczająco wnikliwie, nie potrafi zreferować głównych pozycji literatury przedmiotu.

Literatura

Obowiązkowa

1. E. Balcerzan, Tłumaczenie jako „wojna światów”. W kręgu translatoryki i komparatystyki. Poznań 2009.
2. E. Balcerzan, Poetyka przekładu artystycznego, w: Literatura z literatury. Strategie tłumacza. Katowice 1998, s. 17-31 i 207-209.
3. S. Barańczak, O pisaniu w języku obcym, w jegoż Tablica z Macondo. Londyn 1990.
4. Od Shakespeare'a do Szekspira, red. J. Ciechowicz, Z. Majchrowski, Gdańsk 1993.
5. E. Kraskowska, Dwujęzyczność a problemy przekładu, w zb.: Miejsca wspólne. Warszawa 1985.
6. K. Kurek, Polski Hamlet: z historii idei i wyobraźni narodowej, Poznań 1999.
7. A. Legeżyńska, Tłumacz jako drugi autor, w zb.: Miejsca wspólne. Warszawa 1985.
8. Oświeceni o literaturze, red. M. Głowiński, T. Kostkiewiczowa, Warszawa 1999.
9. Pisarze polscy o sztuce przekładu 1440-2005. Antologia. Wybór i opracowanie E. Balcerzan, E. Rajewska. Poznań 2007.
10. Przekład literacki. Teoria - historia - współczesność. Red. A. Nowicka-Jeżowa, D. Knysz-Tomaszewska, Warszawa 1997.
11. Powyższa lista ma charakter orientacyjny i jest realizowana we fragmentach z uwzględnieniem zaplanowanego dla przedmiotu nakładu czasu pracy przewidzianego na czytanie.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Ćwiczenia	30
Czytanie wskazanej literatury	10
Przygotowanie prezentacji multimedialnej	5
Przygotowanie do zaliczenia	10
Inne	5
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
FPL_K2_U01	Absolwent/ka potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych, zmiennych warunkach, także przystosowując istniejące lub opracowując nowe narzędzia i metody;
FPL_K2_U02	Absolwent/ka potrafi formułować i rozwiązywać niezłożone problemy badawcze w zakresie literaturoznawstwa i językoznawstwa, posługując się ujęciami teoretycznymi, pojęciami, procedurami i sprawnościami właściwymi dla polonistyki;
FPL_K2_U03	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać właściwie dobrane źródła i informacje, także z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, dokonywać ich oceny, krytycznej analizy, syntezy i twórczej interpretacji;
FPL_K2_U04	Absolwent/ka potrafi rozpoznawać różne rodzaje tekstów, ze szczególnym uwzględnieniem komunikatów językowych, w tym literackich, przeprowadzać ich analizę i interpretację z wykorzystaniem odpowiednich narzędzi, zwłaszcza językoznawczych i literaturoznawczych;
FPL_K2_U05	Absolwent/ka potrafi wprowadzać pozyskane z różnorodnych źródeł dane do własnych prac, krytycznie i twórczo przetwarzać je z poszanowaniem zasad własności intelektualnej oraz etyki zawodowej;
FPL_K2_U09	Absolwent/ka potrafi współdziałać z innymi osobami, planować i organizować prace zespołu, a także kierować nimi;
FPL_K2_U10	Absolwent/ka potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności ogólne, dziedzinowe i specjalnościowe, planować i realizować własne uczenie się przez całe życie, jak również ukierunkowywać innych w tym zakresie.
FPL_K2_W03	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób fakty i zjawiska z zakresu historii literatury polskiej od początków do współczesności, także w ich relacji z faktami i zjawiskami z dziejów literatury, sztuki i kultury powszechnej;
FPL_K2_W04	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób współczesną literaturę oraz zjawiska współczesnego życia literackiego i kulturalnego, a także metody i teorie pozwalające wyjaśniać zależności między nimi oraz sytuować je w kontekście fundamentalnych dylematów współczesnej cywilizacji i kultury;
FPL_K2_W08	Absolwent/ka zna i rozumie w szerokim zakresie wybrane idee filozoficzne i estetyczne, zarówno te istotne dla zrozumienia przebiegu procesu historycznoliterackiego i jego uwarunkowań, jak i te, które stymulują rozwój humanistyki współczesnej, stanowią zaplecze jej metod, teorii i dyskursów, zwłaszcza w odniesieniu do literaturoznawstwa i językoznawstwa;